

Centraal Orgaan opvang asielzoekers

Manja Meuleman
Centraal Orgaan opvang asielzoekers
Rijnstraat 8, 2515 XP te 's-Gravenhage

Gemeente Zoetermeer
T.a.v. het college van B&W
Engelandlaan 502, 2711 EB te Zoetermeer

's-Gravenhage, 8 mei 2024

Betreft: Mogelijkheden met betrekking tot de verlenging van de opvanglocatie aan de Rokkeveenseweg 50 (PI) te Zoetermeer

Geacht college,

Op 27 maart en 30 april 2024 zijn afvaardigingen van het COA en de gemeente Zoetermeer met elkaar in gesprek gegaan over de mogelijkheden van de verlenging van de huidige opvanglocatie aan de Rokkeveenseweg te Zoetermeer. In deze gesprekken is door de gemeente de wens uitgesproken om de opvang op deze locatie voort te zetten voor een duurzame termijn van minimaal 5 jaar, ten behoeve van de invulling van de taakstelling van de Spreidingswet (703 asielzoekers, waarvan 60 alleenstaande minderjarige vreemdelingen). In de afgelopen periode heeft het COA onderzoek gedaan naar de (on)mogelijkheden voor een verlenging en middels deze brief willen wij u hier graag over informeren.

- Aanhuur van de Penitentiële Inrichting (PI)

Tot op heden zijn er kortlopende huurovereenkomsten afgesloten voor de aanhuur van de PI en de huidige overeenkomst loopt tot 23 januari 2025. Het COA is in gesprek gegaan met het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) en de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) over een verlenging van de huurperiode en er is door de DJI een mondelinge toezegging gedaan dat het COA de komende vijf jaar van de locatie gebruik kan maken. Om de PI de aankomende jaren te kunnen gebruiken zullen diverse voorzieningen (o.a. de keukens) een upgrade nodig hebben en hebben de installaties meerjarenonderhoud nodig, wat een forse investering vraagt. Het COA gaat hierover verder in gesprek met de RVB/DJI om tot nadere afspraken te komen over de verdeling van de kosten van het onderhoud.

Concluderend lijkt het haalbaar te zijn om de opvanglocatie te verlengen voor vijf jaar (afhankelijk van de voorbehouden, zie hieronder).

- Technische capaciteit

Daarnaast zijn de mogelijkheden voor een ophoging van de technische capaciteit onderzocht. Op dit moment zijn er 630 bedden in gebruik en uit onderzoek is gebleken dat het mogelijk is om ruimte te creëren voor 80 extra personen. Dit resulteert in een totaal aantal van 710 personen. De ophoging van de technische capaciteit met 80 personen vergt een flinke verbouwing:

De plekken zijn te realiseren op de eerste etage van het middengebouw, wat op dit moment een (leegstaande) kantoorfunctie heeft. Voor de realisatie zullen de kantoren omgebouwd moeten worden naar een slaapfunctie en tevens brandveilig worden gemaakt. De douches, toiletten en keukens kunnen gerealiseerd worden in de leegstaande isoleercel afdeling op de eerste etage. De overige voorzieningen, zoals recreatie-/lesruimtes, kantoren, ketenpartners (GZA en VWN) beschikken over voldoende ruimte conform het Programma van Eisen van het COA. Het voornemen is om de pilot van de IND op locatie voort te zetten, ook hier is voldoende ruimte voor.

Voor een kleinere ophoging van de capaciteit (van ca. 15 personen) geldt ook dat er verbouwingen gedaan moeten worden. De locatie heeft in de huidige vorm het maximum bereikt met de opvang van 630 personen.

Voor de verlenging en de (eventuele) ophoging van de capaciteit zijn er nog een aantal voorbehouden:

- Een formeel akkoord van de DJI op de verlenging van vijf jaar;
- Het verkrijgen van de benodigde vergunningen;
- Besluitvorming COA op businesscase (op zowel de verlenging als een eventuele verbouwing);
- Tweezijdige ondertekening bestuursovereenkomst;
- Tweezijdige ondertekening huurcontract RVB/COA;
- Het ruimtebeslag van de IND hetzelfde blijft;
- Beschikbare tijd van aannemers en materialen t.a.v. de noodzakelijke verbouwingen.

- Perspectief vanuit Opvang & Begeleiding over de op te vangen doelgroepen

Volgens de Spreidingswet staat de gemeente Zoetermeer aan de lat voor 703 asielzoekers, waarvan 60 alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV'ers). In dat licht is, naast de bovenstaande capaciteitsvergroting, ook de invulling van de doelgroepen in de PI besproken. Op dit moment worden er geen AMV'ers in de PI opgevangen.

Binnen het COA is onderzoek gedaan of het mogelijk en wenselijk is om AMV'ers op te vangen in de PI. Er is geconcludeerd dat de PI geen geschikte locatie is om deze doelgroep op te vangen om de volgende redenen:

- Het COA vangt minderjarigen liever niet op in gevangenissen. Zeker niet als het gebouw en de omgeving nog steeds als gevangenis is vormgegeven, hierbij kan gedacht worden aan hoge hekken en muren, prikkeldraad, tralies voor de ramen en ramen die niet open kunnen;

- De oppervlakte van de kamers (cellen) zijn volgens het 'Programma van Eisen AMV' te klein voor het verblijf van twee jongeren op één kamer;
- Het AMV-gedeelte is niet fysiek af te scheiden van de rest van het gebouw, en andersom. Daarmee ontstaat er risico dat bewoners (Regulier en AMV) bij elkaar op de afdeling kunnen komen en dit is uit veiligheidsoverwegingen onwenselijk.

Om invulling te geven aan de opvang van 60 AMV'ers in de gemeente Zoetermeer, zal er dus een alternatieve locatie gezocht moeten worden.

Daarnaast schrijft de Spreidingswet voor dat het wettelijk gezien niet langer mogelijk is om onderscheid te maken in de doelgroepen die zich op een locatie begeven. In de huidige bestuursovereenkomst tussen het COA en de gemeente Zoetermeer is een dergelijke beperking wel vastgelegd (statushouders en evident kansrijke asielzoekers). Als het COA en de gemeente overgaan tot een verlenging van de opvang in de PI, zal de huidige doelgroepenbeperking in de bestuursovereenkomst achterwege worden gelaten. Het COA spreidt de bewoners zo zorgvuldig mogelijk om een zo goed mogelijke opvang en begeleiding te kunnen bieden, met aandacht voor veiligheid, leefbaarheid en beheersbaarheid, waarbij rekening wordt gehouden met de fysieke omstandigheid van de locatie.

Wij hopen u middels deze brief voldoende geïnformeerd te hebben. Ons rest nog u als gemeente Zoetermeer hartelijk te bedanken voor het goede contact, de positieve inzet en de inspanningen die tot op heden zijn verricht met betrekking tot de opvang van asielzoekers.

Met vriendelijke groet,

Manja Meuleman
Bestuurlijk Vastgoedregisseur
Centraal Orgaan opvang asielzoekers